

СТАНОВИЩЕ

НОФС 04
14.01.20

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор”, в област на висше образование б. Аграрни науки и ветеринарна медицина. професионално направление б.1. Растениевъдство, Специалност “Овощарство”

Автор на дисертационния труд: Георги Иванов Говедаров, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Овощарство” при Аграрен университет - Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Възможности за ускорено производство на крушови и дюлеви дръвчета върху различни дюлеви подложки”

Изготвил становището: Проф. д-р Николай Димитров Панайотов, Аграрен университет - Пловдив, област на висше образование б. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление б.1. Растениевъдство, специалност Зеленчукопроизводство.

Определен за член на научното жури със заповед № РД 16-1374/13.12.2019 г на Ректора на Аграрен университет – Пловдив

1. Актуалност на проблема.

Овощният посадъчен материал се произвежда преди всичко, чрез присаждане по различни методи. Масово в практиката се използва присаждане на Т-образен разрез на спяща пъпка, което е свързано с двугодишно отглеждане на растенията в питомник. Ускоряване на производството на посадъчен материал и повишаване на неговата ефективност и качество е една от основните насоки в съвременните научни проучвания и същевременно намира много добър прием в практиката.

Дюлята и крушата са едни от основните овощни култури, не само за нашата страна. Плодовете се характеризират с много добри вкусови качества и с висока биологична и хранителна стойност. Икономическата ефективност от тяхното отглеждане е висока. Един от перспективните начини за по-бързо производство на овощен посадъчен материал е чрез присаждането на будна пъпка, през пролетта. Имайки предвид изложеното по-горе изследванията в настоящата дисертация са изключително актуални, от гледна точка на възможността за ускоряване на производството и получаване на по-качествен присаден материал. Същевременно чрез извършените проучвания се постига и нарастване на икономическият ефект.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на настоящия дисертационен труд е да се установят възможностите за ускоряване на процеса за производство на крушови и дюлеви дръвчета, чрез използване на способността на дюлевите подложки, за ранно пролетно възстановяване на сокодвижението. За постигането на тази цел се поставят четири добре формулирани задачи, които изцяло отговарят на насоката на изследването и на поставената цел. Хипотезата върху която се изграждат целите и се провежда самото изследване е на основата на ранното възстановяване на сокодвижението при дюлевите подложки да се произведат качествени дюлеви и крушови дръвчета в едногодишен питомник.

Методиката е разработена много добре и позволява изпълнение на заложените цели и задачи. Опитите са изведени в маточно насаждение в опитното поле на катедра „Овощарство” при Аграрен университет - Пловдив. Извършвани са проучвания по време на растежа и по време на покая, като са проследени показатели свързани с динамиката на растеж до загърляне, показатели за описание на подложките, морфологични изследвания. Експериментите са заложи с различни сортоподложкови комбинации от дюлевите подложки Прованска дюля, МА, ВА 29 и В 12 с присадници за крушовите сортове - Попска круша и Пас Красан, а за дюлевите - Асеница, Триумф, Хемус. Опитите са проведени в две насоки – по традиционната технология, с продължителност две години и по-ускорен, проучван в тази дисертация способ за една година. Включинети показатели са съществени и чрез тях се разрешават поставените задачи и се постига набелязаната цел. Изготвена е и подробна метеорологична характеристика, съпоставена с биологичните изисквания на видовете.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационния труд е много добре онагледен. Съдържа 113 стандартни машинописни страници, 25 фигури и 29 таблици. Получените от проучването данни са отразени в много подходяща форма, таблично или графично в зависимост от насоката на изследване и на признака който описват. Лесни са за възприемане и позволяват да се получи достатъчно пълна представа за тенденциите, които се очертават от получените резултати.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Литературният преглед е подробен, обхваща източници свързани с темата на изследването. Включени са 139 заглавия, като от тях 36 са на кирилица, а останалите на латиница. Литературните източници, повечето от които са съвременни, са систематизирани и много правилно интерпретирани, съобразно насоките на изследването, което е спомогнало на докторанта да очертае важни теоретични и практически тенденции за развитието на изследванията в тази област. Обхванати са значителен брой признаци и са проучени доста голям брой показатели. Изследвани са в пълнота характеристиките на морфологичните особености на подложките и на присадниците. Значително място е отделено на коренообразуването и характеристиката на подложките, което е от изключителна важност за такъв род научно проучване. Освен в маточник, подробни анализи са проведени и то в динамика и в питомника. Отделено е значително място и на растежните особености на отделните сортове, върху различните подложки. Получените резултати са подложени на дисперсионен анализ. Извеждането на опитите, анализа и интерпретирането на резултатите са дело на самия докторант, като това показва много добра теоретична подготовка и умение за провеждане самостоятелно експериментална дейност. В зависимост от спецификата на проучването са формулирани 14 извода, разделени в групи, като разделът завършва с издържано заключение.

5. Приноси на дисертационния труд.

Посочените приноси добре отразяват положителните страни на дисертацията. Базирант се на установените резултати и формулирани изводи.

Приемам изцяло справката за приносите отразена в автореферата. Могат да се обособят в две групи, като по-важните са:

Научни приноси с оригинален характер

При дюлята е установен най-подходящият способ за производство на годни за присаждане на будна пъпка калемки и времето за извършване.

Високата агротехника е отлична предпоставка за производство на стандартни крушови и дюлеви дръвчета в едногодишен питомник.

Научно-приложни приноси

Посочен е най-подходящия период за засаждане и дебелина на подложката с оглед най-добро прихващане, както и периодът на обезлистване

6. Критични бележки и въпроси.

Имайки предвид много добре разработения дисертационен труд нямам съществени забележки. Препоръчвам на докторанта да разпространи сред производителите проучвания способ, както и да запази авторството си върху него, чрез патентоване. По-добре би било ако целта и задачите са оформени в по-подходящ раздел. Във връзка с тази разработка мога да поставя следните въпроси:

1. Освен изпитваните подложки, може ли при прилагане на този метод да се използват и други дюлеви подложки?

2. Смята ли докторанта, че този, ускорен способ е подходящ да се прилага и при други овощни видове?

7. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертацията Г. Говедаров е публикувал три статии в реномирани научни списания. Не са посочени цитирания. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрен университет - Пловдив за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Георги Иванов Говедаров образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Овощарство.

Дата: 17.01.2020 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(Проф. д-р Николай Панайотов)